

Zápis z obhajoby disertační práce

Student: **Mgr. Michaela Žáková**

Identifikační číslo studenta: **10874866**

Studijní program: **Historické vědy**

Studijní obor: **XODE Historie / obecné dějiny**

Název disertační práce: „**Tereziánský ústav šlechtičen na Pražském hradě.**“

Jazyk práce: **čeština**

Jazyk obhajoby: **čeština**

Školitel: **prof. PhDr. Jan Županič, PhD.**

Oponenti: **prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc.**

prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.

Datum obhajoby: **6. června 2019, 13:30**

Místo obhajoby: **FF UK, nám. J. Palacha 2, Praha 1, místnost č. 204**

Termín: **řádný**

Předseda komise: **prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.**

Členové komise: **dle prezenční listiny**

00:00 Předseda komise prof. Horčíčka zahájil obhajobu, představil sebe a přítomné členy komise a přítomné oponenty. Přítomným pak představil studentku.

02:00 Školitel prof. Županič seznámil přítomné stručně se svým hodnocením studentova studia a jeho disertační práce, které uvedl ve svém písemném vyjádření. Uznává velké schopnosti studentky, která se dlouhodobě zabývá 19. stoletím. Disertací navázala na svůj předchozí výzkum. Viz. posudek. Práci **doporučuje** k obhajobě.

05:00 Studentka seznámila přítomné s tezemi své disertační práce. Cílem práce bylo představení fungování institutu (vnitřní struktura, ekonomické zázemí, každodennost). Téma zařazeno do 19.

století, ale přesáhlo až do 50. let 20. století. Jedna se o dosud nezpracované téma (kromě jedné nepublikované bakalářské práce). Práci založila na pramenné základně, převážně státního archivu v Praze, též v archivech zahraničních. Studentka práci rozčlenila do 8 kapitol. První kapitoly se zabývaly předpokladem pro přijetí dam do institutu, jejich zázemí atd. Za zásadní strategii, proč posílat slečny do institutu lze považovat získané ekonomické a sociální zázemí. Dále se studentka zabývala chudobou šlechticů (podmínka přijetí) – chudoba však byla podle studentky a jejího výzkumu věc osobní interpretace. Klíčové jsou kapitoly 4 – 8. Ekonomické zajištění, správa majetku. Ekonomický stav institutu byl proměnlivý podle aktuální situace (vláda, panovník, zájem, podmínky). Poslední kapitoly se též zabývaly každodenním životem členek institutu, ale i chod institutu. Jako nejzásadnější podmínka přijetí do nadace bylo doložení starobylého původu členek. Členka opouštěla nadaci většinou při sňatku či vstupu do kláštera. Poslední kapitola se zabývá osudem nadace po světové válce. V 50. letech došlo k plošnému rušení nadací, které zasáhlo i zkoumanou nadaci.

18:00 Oponentka prof. Lenderová seznámil přítomné s hlavními body svého posudku. Oponentka upozorňuje na originalitu práce, dosud nezpracované téma. Zdařilý příspěvek k dějinám šlechticů. Struktura práce je logická stejně jako metodologický přístup k výzkum. Práce založena na archivních pramenech nevydaných české i zahraniční provenience. Viz. posudek oponentky. Položila studentce tyto otázky: Kde mohla hledat Marie Terezie k inspiraci pro založení nadace? Platil dobrý zdravotní stav uchazeček nadace jako podmínka i pro externí nadace? Závěrem oponentka **doporučila** předloženou disertační práci k obhajobě.

25:00 Oponent prof. Hlavačka seznámil přítomné s hlavními body svého posudku. Téma považuje za dobře zvolené a zpracované. Jádrem práce je odhalit funkci podobných nadací. Studentka musí mít skvělou paleografickou průpravu ke zpracování ne dobře čitelných pramenů. Přínos díla je především též v syntetickém charakteru celé práce. Velký přínos práce je též snaha studentky za každou cenu komparovat. Viz. posudek oponenta. Oponent závěrem **doporučuje** předloženou disertační práci k obhajobě.

31:00 Studentka reagovala na vyjádření školitelů a oponentů. Studentka nenašla žádný pramen, který by odkazoval na jiné instituce, kterými by se Marie Terezie inspirovala. Čímž reaguje na

první dotaz prof. Lenderové. Kategorie ženské šlechtické chudoby? Již došlo k jejímu zkoumání, ale z jiného pohledu, než využila studentka. Špatný zdravotní stav šlechtičen nebyl problémem pro přijetí. Prof. Lenderová se sama zabývala prvky inspirace Marie Terezie pro institut. Našla několik menších zmínek, které by to naznačovaly, ale ne zcela jasně.

35:00 Předseda komise zahájil diskusi.

V následné diskusi vystoupil: Prof. Horčíčka se dotázal v čem spočíval tlak na ústav po světové válce. Studentka reaguje, že tlak byl spíše společenský. Ne moc přátelská atmosféra ke šlechtě v prvorepublikové společnosti. Ústav přežil i díky mezinárodním dohodám, kdy členkami byly cizinky a bylo podpořeno, že mají nárok, aby si nadaci ponechali. Po r. 1918 ale nebyly přijímány již další členky. Značná část majetku nadace zkonfiskována. Ekonomicky to držely cenné papíry. Prof. Lenderová a doc. Picková se dotázaly na využití hradu Karlštejn. Studentka reaguje, že vlastně využíván nebyl. Prof. Klusákovou zajímá, zda tím, že byly nadace převážně ve městě, zda žili v nadacích uzavřeně. To studentka odmítá, členky se účastnily kulturních akcí, návštěv v rámci města.

48 :00 Předseda komise ukončil samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise seznámil studenta a přítomné s výsledkem obhajoby: komise hlasovala pomocí hlasovacích lístků, počet členů komise 5 – přítomno členů komise 4 – kladných hlasů 4 , záporných hlasů 0 . Obhajoba disertační práce byla klasifikována **prospěla**.

Zapisovatel: Bc. Pavla Chmelíková

Jméno a podpis předsedy komise:
Prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.

Jméno a podpis dalšího člena komise: